

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра початкової та дошкільної освіти

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Миколаїв – 2023

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Білявська Тетяна Миколаївна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат філологічних наук

РЕЦЕНЗЕНТ: Дячук В.І., директор СЗОШ № 50 м. Миколаєва

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Завідувач кафедри С.І. Якименко

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) _____ (за потреби)

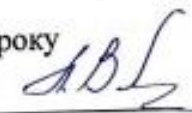
Програму погоджено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова навчально-методичної комісії Л. М. Хрящевська

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 12 від «30» серпня 2023 року

Голова навчально-методичної ради Н. В. Михальченко

Анотація

Програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі» складено відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 013 Початкова освіта. У програмі висвітлено обсяг навчального матеріалу із зазначеної дисципліни, необхідне навчально-методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Ключові слова: учитель початкової школи, технологічна освітня галузь, сучасні педагогічні технології, нова українська школа.

Summary

The program of study of the normative educational discipline «Method of teaching the technological field of education in primary school» is made in accordance with the educational and professional program of the specialty 013 Primary education. The program covers the amount of educational material in this discipline, the necessary educational and methodological support, components and technology for assessing student achievement.

Key words: primary school teacher, technological education industry, modern pedagogical technologies, new Ukrainian school.

ВСТУП

Програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: процес навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка, психологія.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1.1 Мета: розкрити сутність процесу навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі відповідно до державних стандартів; висвітлити сучасні наукові концепції, поняття, технології та методи навчання трудового навчання та ОТМ в початковій школі.

1. 2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- забезпечити засвоєння теоретичних основ методики трудового навчання та ОТМ в початковій школі;
- надати ґрунтовні знання щодо вимог шкільної програми, структури підручників;
- навчити визначати конкретні методи, прийоми та засоби навчання відповідно до навчального матеріалу.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом.
- ПРН 5. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.
- ПРН 7. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.
- ПРН 10. Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.
- ПРН 12. Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами.

II. Фахові:

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної,

природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит I. Теоретичні основи методики трудового навчання в початковій школі

Тема 1. Технологічна освітня галузь в сучасній початковій школі

Тема 2. Сучасний урок трудового навчання в початковій школі

Кредит II. Специфіка методів трудового навчання

Тема 3. Методи, прийоми та засоби трудового навчання

Тема 4. Практичні методи

Кредит III. Методика трудового навчання

Тема 5. Lego-конструювання. Шість цеглин. Гра по-новому, навчання по-іншому

Тема 6. Технологія роботи з папером і картоном. Орігамі

Тема 7. Конструювання виробів у техніці квілінг

Тема 8. Технологія роботи з тканиною та волокнистими матеріалами

Програма навчальної дисципліни

Кредит I. Теоретичні основи методики трудового навчання в початковій школі

Тема 1. Технологічна освітня галузь в сучасній початковій школі. Зміст трудового навчання в початкових класах відповідно до Державного стандарту загальної початкової освіти, освітньої галузі «Технологія». Сучасні концепції трудового навчання молодших школярів. Порівняльний аналіз типових освітніх програм з трудового навчання (1-4 класи).

Тема 2. Сучасний урок трудового навчання в початковій школі. Типи уроків. Структура уроків. Планування занять. Форми організації праці учнів на уроках трудового навчання (фронтальна, ланкова, індивідуальна, з розподілом праці, поточна). Підбір виробів для виготовлення. Підготовка та проведення занять з трудового навчання. Проведення уроків (тема, мета уроку, організація роботи учнів, розвиток їх самостійності тощо).

Кредит II. Специфіка методів трудового навчання

Тема 3. Методи, прийоми та засоби трудового навчання. (з врахуванням розвитку самостійності та творчої активності учнів). Методи словесного повідомлення та закріплення технічних відомостей (пояснення, розповідь, бесіда). Методи активізації пізнавальної діяльності учнів. Методи демонстрації, класифікація та характеристика. Демонстрація предметів, що вивчаються. Демонстрація натуральних та умовних зображень (плакатів, рисунків на дошці, креслень, технічних карт тощо.) Демонстрація прийомів роботи та вимоги до неї.

Тема 4. Практичні методи. Дидактичні основи формування трудових вмінь та навичок. Вступний інструктаж, його види, методи проведення. Навчання учнів плануванню праці та здійсненню самоконтролю. Поточний інструктаж та методика його проведення. Розвиток самоконтролю учнів у процесі виконання ними роботи. Підведення підсумків роботи та заключний інструктаж. Перевірка та оцінка знань, вмінь та навичок. Вимоги до оцінки знань, вмінь та навичок. Облік знань та вмінь учнів. Самоконтроль учнів.

Кредит III. Методика трудового навчання

Тема 5. Lego-конструювання. Шість цеглин. Гра по-новому, навчання по-іншому. Поняття про Lego-конструювання. Конструювання як діяльність, що має модельючий характер. Засоби Lego-конструктора. Оволодіння загальними способами дій у різних видах діяльності, зокрема на розвиток і вдосконалення зорово-моторної координації. Навчальні посібники «Шість цеглин», «Гра по-новому, навчання по-іншому».

Тема 6. Технологія роботи з папером і картоном. Орігамі. Види паперу і картону їх властивості, застосування. Поняття про папір та його види. Способи обробки паперу. Економне використання матеріалу. Методи і прийоми навчання учнів початкових класів роботи з папером і картоном. Застосування шаблона, штампа, трафарету при обробці паперу і картону. Орігамі. Елементи графічної грамоти в початковій школі. Перегинання, складання паперу і картону. Згинання товстого паперу і тонкого картону під кутом з продавлюванням ліній згину. Згинання товстого картону з надрізом по лінії згину. Особливості згинання паперу і картону при утворенні циліндричних і конічних форм.

Тема 7. Конструювання виробів у техніці квілінг. Поняття про квілінг, як особлива техніка скручування паперових смужок і формування з окремих елементів цілих картин, як плоских, так і об'ємних. Основні поняття теми: композиція, букет, абстракція, фігурка, інтер'єрні написи.

Тема 8. Технологія роботи з тканиною та волокнистими матеріалами. Поняття про технології роботи з тканиною і волокнистими матеріалами. Їх класифікація. Текстильні матеріали. Колекція видів тканин. Технологічні властивості різних тканин. Художнє прикрашання (оздоблення) виробів з тканини. Види оздоблення: аплікація, вишивання, мереживо. Способи закріплення деталей на основі при виконанні аплікаційних робіт. Особливості тканини в поздовжньому і поперечному напрямках. Розміщення і закріплення викрійок на тканині з урахуванням напрямку ниток. Розмічання тканини під лінійку і лекало. Розкрій тканини за викрійкою.

3. Рекомендована література

Базова

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
2. Веремійчик, І. М. Методика трудового навчання в початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2015. 276 с.
3. Коберник О.М., Сидоренко В.К. Методика трудового навчання: проєктнотехнологічний підхід: навч. посіб. / [за заг. ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка]. Умань: СПД Жовтий, 2014. 216 с.
Типова освітня програма початкової освіти під керівництвом Р. Б. Шияна. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
4. Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1 – 4 класи. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.

Додаткова

1. Вешкина О.Б. Декупаж. Креативная техника для хобби и творчества. М.: Эксмо, 2009. 64 с.
2. Ебру - малювання на воді. Електронний ресурс.-Режим доступу: <http://www.mymagickey.com/index.php/ebru-malyuvannya-na-vodi>.
3. Ліщинська-Кравець Г.Л. Техніки вишивання. 2010. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://vishivanka.net.ua/article/5>.
4. Шахінкая І. Розвиваємо творчі навички: техніка малювання на воді ебру. 2019. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://mini-rivne.com/malyvanna-navodi-embry/>.

5. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник/Упорядник О.Рома The LEGO Foundation, 2018. 32 с.
6. Що таке квілінг? Ідеальна техніка для початківців. Корисні поради на кожен день. Електронний ресурс.Режим доступу:<http://vidpoviday.com/shho-takekvilling-idealna-tekhnika-dlya-rochatkivciv>.
7. Ярошевич О.В. Технологія виготовлення виробів у техніці декупаж: навчальний посібник з технології дизайну предметів інтер'єру для учнів 10-11 класів/Укл. О.В. Ярошевич. Старокостянтинів. 2013. 86 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека підручників: <http://studentam.kiev.ua/>
 2. Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
 3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/>
 4. Початкова школа. Вчитель - вчителю. Вчитель - учню. Вчитель - батькам. Поради шкільного психолога : <http://teacher.at.ua/>
- 4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:** екзамен
- 5. Засоби діагностики успішності навчання:** завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.